

Találkozás a partizánokkal

Az utolsó német katona is elhagyta a várost, a közigazgatás senkiföldjén szinte lélegzetvisszafojtva vártuk az események kibomlását. A parókia szép tágas verandáján ültünk: főnököm, nyugalmazott lelkész édesapja és én. A parókus lelkész, a halott hfrek kényszere alatt, várandós feleségét már hetekkel azelőtt észak-magyarországi otthonába szállította. Így csak férfiak tartózkodtunk a modern, virágoskerttel körülvelt lelkészlakban. Az őszi nap melegen sütött, s a frissen hullott eső párja szállt fel.

A parókiával szemközi utcán, ahol egyetlen emberi lény sem mutatkozott, mert mindenki óvóhelyekre, pincékbe húzódott, hirtelen vadul rohanó lovasra figyeltünk fel. Egy marcona, pufajkás, sapka nélküli, csapzott hajú legény egyenesen a parókia kerítésénél állt meg, mintha kívülről tudta volna a címünket. Csak úgy szőren, nyereg nélkül ülte meg mokány lovát. Hirtelen leugrott, s lovát a parókia zöldre festett vaskerítéséhez kötötte. Vajon ki lehetett ez a másvilági lény, akinek a nyakán olyan otthonosan lógott a géppisztoly, mintha egyenesen azzal jött volna a világra? Életünkben először kerültünk szemtől szembe Ázsiával. Az orosz sztyeppék szilajságát éreztük magunk körül. Kivágta a kerítés ajtaját, s felrohant közénk a verandára. Idegen, számunkra érthetetlen nyelven mondta a magáét, s közben kezeivel hadonászott, ütögette sáros, vizes

nadrágját, elázott bakancsát. Ebből kihámoztuk: valami száraz, meleg ruhára lenne szüksége az istenadtnak. Fellelegeztünk... Géppisztolysorozat helyett rimánkodásai találták el a szívünket. Valahogy már nem úgy néztünk rá mint ellenségre. Szánalom támadt bennünk: ki tudja, mióta nem élt emberi életet, nem hallott meleg emberi szót. Ki tudná megmondani, milyen világmegváltó eszmékkal tömdözték tele a fejét? És még sok mentséget lehetne találni számára. Végül is ő is a háború áldozata, még ha győztesként is rohan előre zömök lován!

Meleg ruhát hoztunk a magunk kívánságából. Valami ennivalót is kapott. Olyan hálásan nézett reánk, mintha leszerelte volna, hogy nem a pincében talált, hanem a nyitott parókán nyitott szívvel. A félelem agresszívvá teszi azt, akitől félünk, a szabad szív felold és szabaddá tesz.

Mosolyogva segítettünk az öltözködésben. Vizes, sáros nadrágjára húzta fel az ajándékba kapott szárazat. Mi már derültünk. Ő egy kissé bambán, csodálkozva nézett ránk. Visszamosolyogni nem tudott, s örök kérdés maradt: vajon tudott-e valaha is nevetni? S amilyen gyorsan jött, olyan hamar viharzott el.